

KONFERENCJA BIBLIOGRAFIA TATR I PODTATRZA

ORGANIZATORZY:

TEMATYKA KONFERENCJI:

- Bibliografia tatrzańska polska – omówienie problematyki i charakterystyka istniejących bibliografii
- Bibliografia tatrzańska słowacka – omówienie problematyki i charakterystyka istniejących bibliografii
- Bibliografia tatrzańska twórców związanych z Tatrami – próba przygotowania bibliografii osób, których działalność naukowa, malarska, literacka dotyczyła Tatr
- Tatrzańska bibliografia specjalistyczna z zakresu np. zoologii, botaniki, hydrologii, ikonografii tatrzańskiej itd. – omówienie tematu, próba przygotowania bibliografii szczegółowych
- Bibliografia tematyczna czasopism – próba przygotowania bibliografii zawartości czasopism XIX w. i początku XX w. np. „Kłosa”, „Tygodnik Ilustrowany” itp.

Nadrzędnym celem konferencji jest przygotowanie podstaw merytorycznych, metodologicznych i materiałowych do podjęcia działań w zakresie stworzenia nowego kompleksowego omówienia i opracowania szczegółowych bibliografii tatrzańskich, które w przeszłości były już częściowo opracowywane i dotyczyły np. ochrony przyrody w Tatrach, etnografii tatrzańskiej, geografii, geologii, speleologii, a także ikonografii, malarstwa, czy muzyki inspirowanej przez Tatry i kulturę góralską. Organizatorom zależy również na szerszym ujęciu tego zagadnienia i zaprezentowaniu twórczości ludzi związanych z Tatrami i Podtatrzem przez pryzmat bibliografii odzwierciedlających ich fascynacje i poczynania badawcze, dotyczące tych obszarów. Do kręgu wybitnych twórców oraz uczonych, których tatrzańskie bibliografie godne są szczególnej uwagi należą m.in.: Józef Oppenheim, Antoni Kocyan, Ivan Bohuš, Walery Goetel, Zofia Radwańska-Paryska. Sugestie te nie wyczerpują wszystkich możliwości. Osobny krąg problemowy powinny stanowić tatrzańskie bibliografie wybitnych pisarzy i poetów wszystkich epok, których twórczość literacka dotyczyła przyrody i kultury Tatr i Podtatrza.

Do programu konferencji prosimy zgłaszać referaty zawierające omówienie oraz wstępny zarys (wykaz) bibliografii wybranych autorów lub tematów związanych z Tatrami. Czas wystąpienia nie może przekraczać 30 min.

Potrzebę opracowania i wydania spisu literatury odnoszącej się do terenu Tatr i ich najbliższego otoczenia badacze Karpat dostrzegali już w drugiej połowie dziewiętnastego wieku. Jeden z pierwszych spisów literatury o tematyce tatrzańskiej (40 pozycji) zamieścił w *Przewodniku w wycieczkach na Babią Górę, do Tatr i Pienin* Eugeniusz Janota (Kraków 1860). On też gromadził materiały do bibliografii tatrzańskiej przejęte później przez Bronisława Gustawicza, które zaginęły po jego śmierci.

Witold Henryk Paryski w latach trzydziestych dziewiętnastego wieku zaczął gromadzić w formie kartoteki materiały bibliograficzne dotyczące wybranych zagadnień związanych z nazewnictwem tatrzańskim, taternictwem i turystyką.

Na początku lat pięćdziesiątych Witold H. Paryski zintensyfikował prace nad bibliografią tatrzańską. Opracował jej projekt, zorganizował zespół autorski, a także uzyskał subwencję Polskiej Akademii Nauk na realizację zadania. Prace nad bibliografią tatrzańską zostały włączone do planu prac Zakładu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie. W sierpniu 1951 roku w Zakopanem powstał zespół do opracowania bibliografii tatrzańskiej w składzie: Witold Henryk Paryski (kierownik), dr Zofia Radwańska Paryska, Jan Gwalbert Henryk Pawlikowski i dyr. Juliusz Zborowski. Informacja o tym wydarzeniu ukazała się w 21 roczniku „Wierchów” za rok 1952 (W. H. P., Bibliografia tatrzańska., s. 233-234).

Bibliografia tatrzańska początkowo miała obejmować wyłącznie obszar Tatr po obu stronach granicy polsko-czechosłowackiej i zawierać jedynie literaturę przyrodniczo-naukową i popularnonaukową. W trakcie prac okazało się, że należy poszerzyć zarówno obszar, jak i tematykę opracowania. W czasie prac nad bibliografią Paryski zainteresował się projektem realizowanym przez wielu naukowców, instytucje oraz osoby prywatne w Polsce, na Słowacji i na Węgrzech. Prof. Marian Gieysztor przekazał Paryskiemu kartotekę karpackiej bibliografii zoologicznej, a dr Michał Orlicz kartotekę tatrzańskiej bibliografii klimatologicznej. Wiele materiałów do bibliografii (w tym węgierskich, rumuńskich i słowackich) przekazał Paryskiemu Jan Reychman, a także Ivan Bohuš. Zespół przeprowadził kwerendę zbiorów bibliotecznych w muzeach na polskim i słowackim Podtatrzu, uzyskując wiele cennych materiałów bibliograficznych.

Pomimo upływu lat zgromadzony materiał bibliograficzny nadal może stanowić doskonałe źródło wiedzy o literaturze poświęconej Tatom i Podtatrzu, zwłaszcza za okres od osiemnastego wieku do lat sześćdziesiątych wieku dwudziestego. Ze względu na zakres gromadzonych informacji, stopień ich szczegółowości oraz obszar, którego dotyczy „Bibliografia Tatr i Podtatrza” Witolda Paryskiego warto podjąć trud jej udostępnienia dla szerokiego grona znawców i miłośników naszego regionu.

„Bibliografia Tatr i Podtatrza” to unikatowy i jedyny tak obszerny i kompletny zbiór informacji o Tatrach i Podtatrzu. Na fiszkach spisano wszystkie pozycje bibliograficzne dotyczące Tatr do 1920 r. włącznie, pochodzące także z czasopism obcojęzycznych. Dane z lat 1920–1960 obejmują wg. współczesnych szacunków ok. 95% wydanych pozycji bibliograficznych. Późniejsze lata w związku z lawinowym pojawianiem się kolejnych prac naukowych publikowanych w różnego typu specjalistycznych czasopismach nie są już tak kompletne. Ostatnie opisy bibliograficzne wykonano w połowie lat dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku. Na dzień dzisiejszy kartoteka z „Bibliografią Tatr i Podtatrza” ma przede wszystkim charakter archiwalnego zbioru o wartości historycznej. Digitalizacja, opracowanie i udostępnienie tych materiałów umożliwi wykorzystanie zawartych w nich informacji oraz kontynuowanie w przyszłości tych prac.

W 2015 r. Fundacja im. Zofii i Witolda Paryskich realizuje projekt pt. *Digitalizacja fiszek z Bibliografią Tatr i Podtatrza Witolda Henryka Paryskiego* dofinansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Tatrzańskiego Parku Narodowego. Efektem projektu będzie ogólnodostępna baza danych z informacjami zawartymi na fiszkach pozostawionych przez Witolda Henryka Paryskiego.

INFORMACJE ORGANIZACYJNE

TERMIN:

27-28 XI 2015 r.

MIEJSCE:

Zakopane, Tatrzański Park Narodowy,
Centrum Edukacji Przyrodniczej,
ul. Chałubińskiego 42a

ZGŁOSZENIA

Zgłoszenia udziału w konferencji wraz z podaniem tematu oraz krótkim abstraktem prosimy nadsyłać najpóźniej do dnia 15 października 2015 r. na jeden z podanych niżej adresów mailowych:

biblioteka@tpn.pl

zarzad@fundacjaparyskich.pl

O zakwalifikowaniu zgłoszonego referatu organizatorzy poinformują do 30 października 2015 r.

Organizatorzy planują opublikowanie wygłoszonych referatów w serii „Zeszyty Tatrzańskie” w 2016 r.

Uczestnictwo w konferencji jest bezpłatne. Zakwaterowanie i wyżywienie w czasie konferencji uczestnicy organizują we własnym zakresie.

Postępy prac nad digitalizacją bibliografii Witolda Henryka Paryskiego od 1 sierpnia 2015 r. można będzie śledzić na stronie <http://krokus.tpn.pl/bibliografia/bibl.php>

Konferencja jest elementem projektu pt. Digitalizacja fiszek z Bibliografią Tatr i Podtatrza Witolda Henryka Paryskiego.

Projekt jest dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Tatrzańskiego Parku Narodowego.

